

IZVJEŠĆE O ISTRAŽIVANJU

Vrednovanje u online nastavi

Profesorica Anita Živković provela je istraživanje na temu *Vrednovanje u online nastavi* među učenicima prvih, drugih, trećih i četvrtih razreda Tehničke škole Šibenik. Anketirano je 129 učenika.

UVOD

Pandemija virusa COVID-19 koja je doslovno preko noći poharala svijet prisilivši odgovorne na odluku o potpunom zatvaranju škola ne samo u Hrvatskoj već diljem svijeta donijela je velike promjene u obrazovni sustav. Zatvaranje škola na tako dug period ne pamti se od ratnih zbivanja 90-ih godina. Kao i tada bilo je potrebno promptno reagirati i naći model kojim će se naći adekvatna zamjena za klasičnu nastavu odnosno nastavu u učionici. Od ratnih zbivanja prošlo je 30 godina, a napredak digitalnih tehnologija od tog vremena do danas je zadivljujući. Radio-škola iz ratnih godina zamijenjena je videolekcijama, multimedijalnim i interaktivnim sadržajima koji su bili teško zamislivi 90-ih godina. Edukacije nastavnika koje su se provodile u pojačanom obimu zahvaljujući kurikularnoj reformi pokazale su se više nego korisne jer su nastavnici isto tako preko noći trebali pripremiti što kvalitetnije digitalne sadržaje za čiju pripremu su bile potrebne zavidne digitalne kompetencije. Nastavne sadržaje trebalo je prilagoditi kako bi učenicima bili zanimljivi i privlačni, a posebni izazov predstavljalo je vrednovanje kako za učenike tako i za nastavnike.

CILJ

Premještanje iz klasične u virtualnu učionicu u potpunosti je promijenilo metode i načine kako rada tako i vrednovanja. U klasičnoj učionici vrednovanje se provodi uz nadzor nastavnika koji je u virtualnoj učionici u značajnoj mjeri onemogućen pa se samim time ne možemo pouzdati u potpunu vjerodostojnost rezultata vrednovanja. Cilj istraživanja je utvrditi jesu li učenici pri izvršavanju zadataka koji su vrednovani bilo formativno bilo sumativno koristili nedopuštena sredstva, u kojim situacijama i koji su razlozi za njihovo korištenje. Ako definiramo uzroke korištenja nedopuštenih sredstava, imat ćemo jasniju sliku što mi kao nastavnici možemo učiniti da se uporaba nedopuštenih sredstava svede na najmanju moguću mjeru.

ISTRAŽIVAČKO PITANJE

U kojoj mjeri su rezultati vrednovanja provedeni u nastavi na daljinu vjerodostojni?

HIPOTEZA

Pretpostavljam da je određeni dio učenika za izvršavanje zadataka u nastavi na daljinu koristio nedopuštena sredstva.

ISTRAŽIVANJE (METODOLOGIJA)

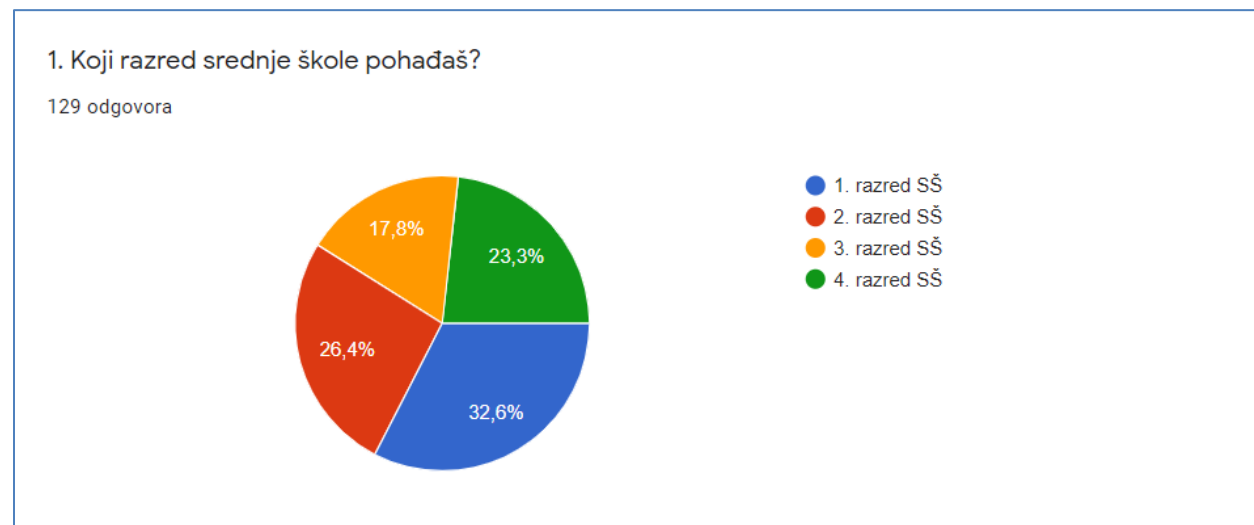
Za istraživanje je korištena metoda ankete. Anketa je pripremljena u alatu Google Forms (Obrasci).

Anketa sadržava 14 pitanja koja su višestrukog izbora, na 13. pitanja ispitanici su mogli odabrati samo jedan od ponuđena 4 odgovora, a kod jednog pitanja imali su mogućnost odabira više odgovora. Pitanja na koja bi odgovor bio otvorenog tipa nije bilo. Anketa je u potpunosti anonimna, izvor podataka su odgovori ispitanika.

Alat automatski obrađuje odgovore, a rezultate prikazuje u vidu pie-chart dijagrama.

REZULTATI I RASPRAVA

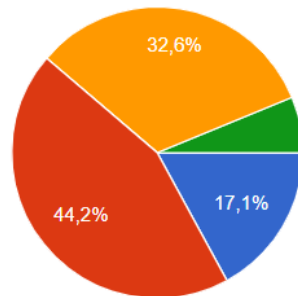
Ispitanici su učenici prvih, drugih, trećih i četvrtih razreda Tehničke škole Šibenik. Od 129 učenika njih 42 (32,6 %) su učenici prvih, 34 (26,4%) drugih, 23 (17,8 %) trećih i 30 (23,3 %) četvrtih razreda.

Od 129 ispitanika njih 22 (17,1%) je u potpunosti zadovoljno nastavom na daljinu, 57 ispitanika (44,2%) je većinom zadovoljno, 42 (32,6%) je djelomično zadovoljno dok 8 ispitanika (6,2%) uopće nije zadovoljno nastavom na daljinu.

2. U kojoj mjeri si zadovoljan/zadovoljna online nastavom?

129 odgovora

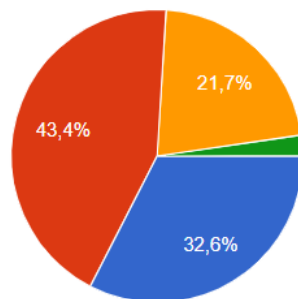

- U potpunosti sam zadovoljan/zadovoljna online nastavom.
- Većinom sam zadovoljan/zadovoljna online nastavom.
- Djelomično sam zadovoljan/zadovoljna online nastavom.
- Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna online nastavom.

Preko 75% ispitanika je ili u potpunosti ili većinom zadovoljno ocjenama koje su dobili u školi na daljinu.

3. U kojoj mjeri si zadovoljan/zadovoljna ocjenama koje si dobio/dobila u online nastavi?

129 odgovora

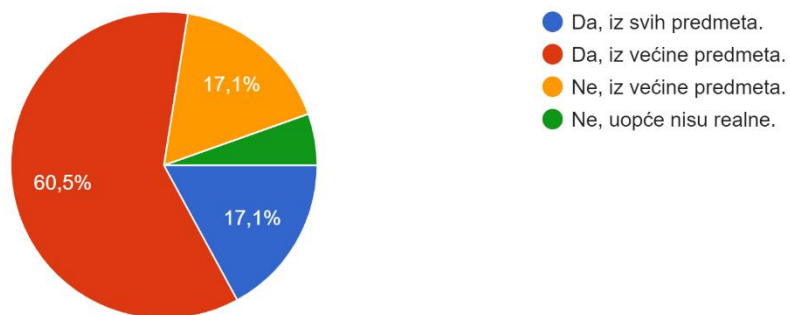

- U potpunosti sam zadovoljan/zadovoljna ocjenama koje sam dobio/la u online nastavi.
- Većinom sam zadovoljan/zadovoljna ocjenama koje sam dobio/la u online nastavi.
- Djelomično sam zadovoljan/zadovoljna ocjenama koje sam dobio/la u online n...
- Uopće nisam zadovoljan/zadovoljna ocjenama koje sam dobio/la u online n...

Također, preko 75% ispitanika, točnije 77,6 % smatra da su ocjene dodijeljene u nastavi na daljinu realne ili iz svih ili iz većine predmeta, dok njih 69,8% smatra da bi iste ocjene iz svih ili iz većine predmeta imali i u klasičnoj učionici.

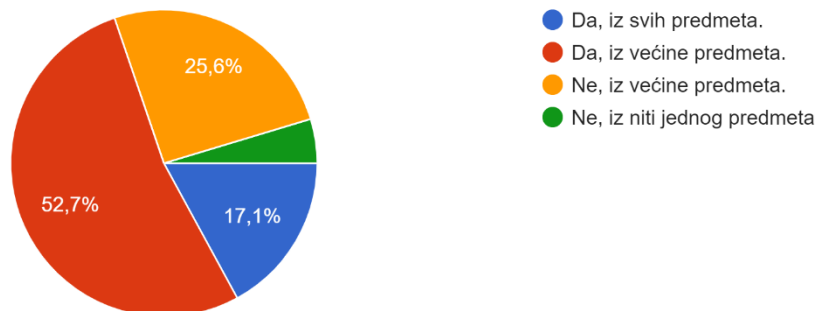
4. Smatraš li da su ocjene koje si dobio/dobila u online nastavi realne?

129 odgovora

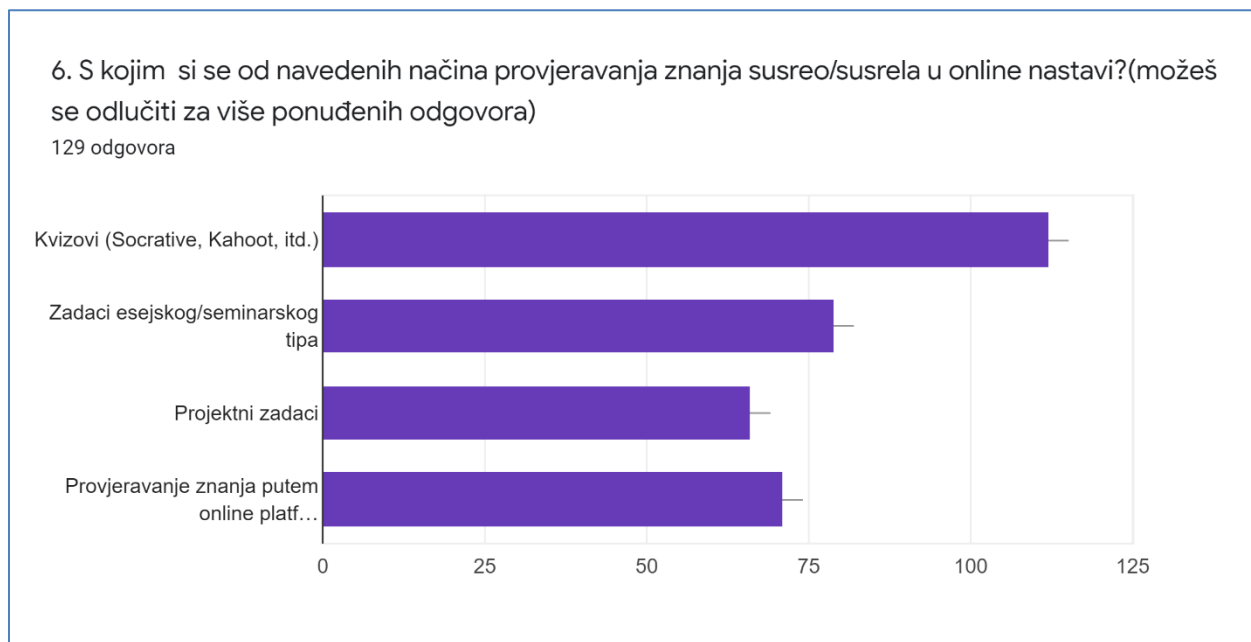

5. Smatraš li da bi na kraju nastavne godine imao/imala iste takve ocjene u klasičnoj učionici?

129 odgovora

Od navedenih načina provjeravanja znanja čak 112 (86,8%) ispitanika se susrelo s nekim oblikom kviza. Njih 79 (61,2%) izjasnilo se da je rješavalo zadatke esejskog/seminarskog tipa. S projektnim zadacima kao načinom provjeravanja znanja susrelo se 66 (51,2%) ispitanika, a znanje 71 (55%) ispitanika provjeravalo se putem online platformi uz nadzor nastavnika (npr. Zoom).

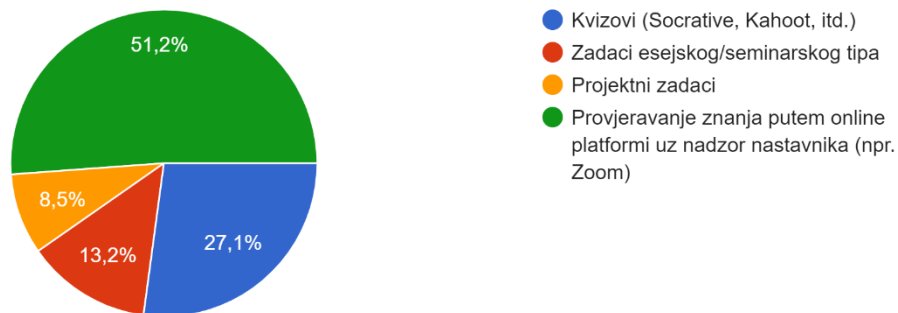
Očekivano, najviše učenika (60, tj. 62%) se izjasnilo da su im kvizovi najdraži način provjeravanja znanja. Njih 33 (25,6%) izjavilo je da su im projektni zadaci najdraži način provjeravanja znanja. Samo 11 (8,5%) ispitanika najviše voli zadatke esejskog/seminarskog tipa. Dok je samo njih 5 (3,9%) izjavilo da im je najdraži način provjeravanja znanja uz nadzor nastavnika.

Većina ispitanika 66 (51,2%) je također izjavila da im provjeravanje znanja putem online platformi uz nadzor nastavnika izaziva najveći stres što samo potvrđuje odgovore iz prethodnog pitanja.

8. Koji od navedenih načina provjeravanja znanja u online nastavi kod tebe izaziva najveći stres?

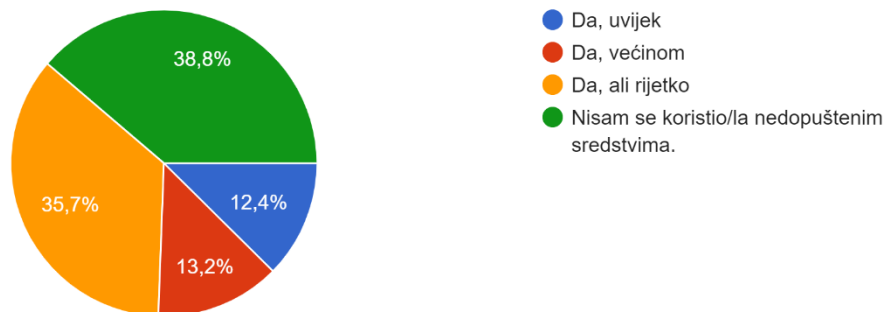
129 odgovora

Istraživanjem se htjelo vidjeti jesu li učenici motivirani za uporabu nedopuštenih sredstava samo u slučaju kad su znali da će dobiti brojčanu ocjenu ili su koristili nedopuštena sredstva neovisno o tome je li vrednovanje formativno ili sumativno. Zanimljivo 50 (38,8%) ispitanika izjavilo je da se nije koristilo nedopuštenim sredstvima. To znači da se preko 60% ispitanika u nekom trenutku služilo nedopuštenim sredstvima iako su znali da neće dobiti brojčanu ocjenu. Njih 16 (12,4%) izjavilo je da se uvijek koristilo nedopuštenim sredstvima. Njih 17 (13,2%) se u većini slučajeva koristilo nedopuštenim sredstvima.

9. Jesi li se prilikom izvršavanja zadataka za koje si znao/znala da nećeš dobiti brojčanu ocjenu koristio/koristila nedopuštenim sredstvima?

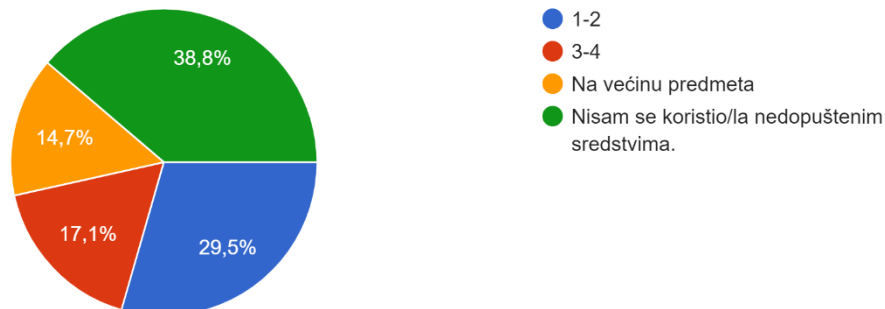
129 odgovora

Većina učenika 50 (38,85) potvrdila je svoju izjavu da nisu koristili nedopuštena sredstva, a njih 38 (29,5%) izjavilo je da su ih koristili kod jednog do dva predmeta.

10. Na koji broj predmeta se odnosi uporaba nedopuštenih sredstava iz prethodnog pitanja?

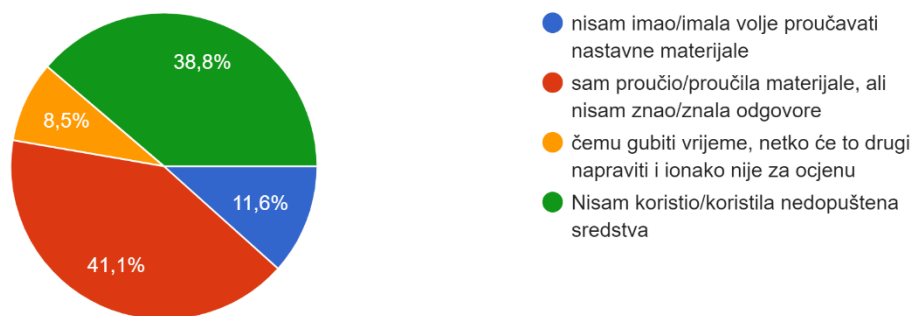
129 odgovora

Izuzetno zanimljivo je bilo vidjeti razloge zbog kojih su koristili nedopuštena sredstva. Najviše učenika, njih 53 (41,1%) izjavilo je da su proučili materijale, ali da nisu znali odgovore. To bi nastavnicima mogao biti vrlo koristan podatak za poboljšanje komunikacije nastavnik-učenik.

11. Odlučio/Odlučila sam se za uporabu nedopuštenih sredstava jer

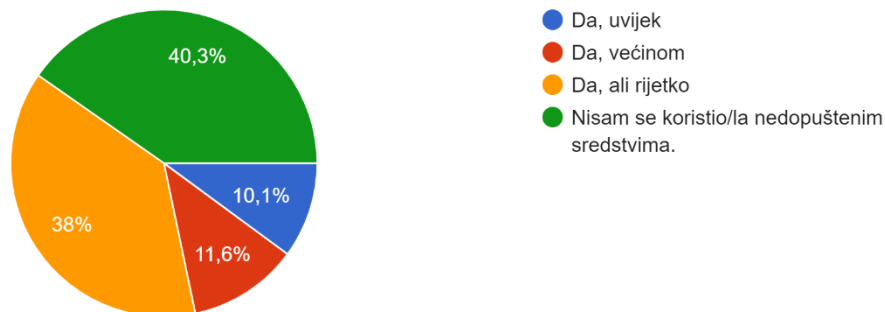
129 odgovora

Neočekivano, broj učenika koji je izjavio da nije koristio nedopuštena sredstva u slučaju brojčanog ocjenjivanja (52učenika, tj. 40,3%) je veći nego kod formativnog vrednovanja (50 učenika tj. 38,8%).

12. Jesi li se prilikom izvršavanja zadataka za koje si znao/znala da ćeš dobiti brojčanu ocjenu koristio/koristila nedopuštenim sredstvima?

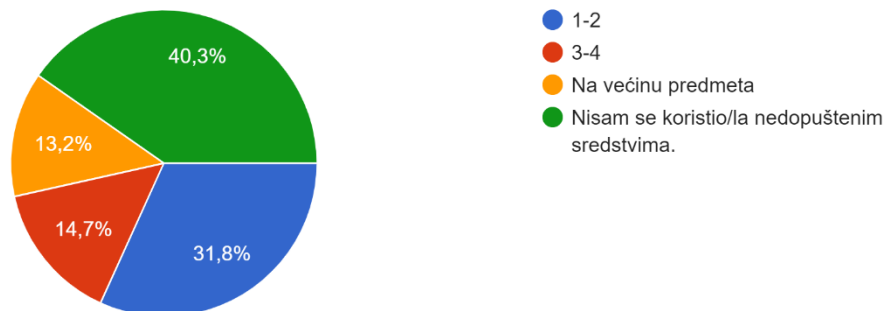
129 odgovora

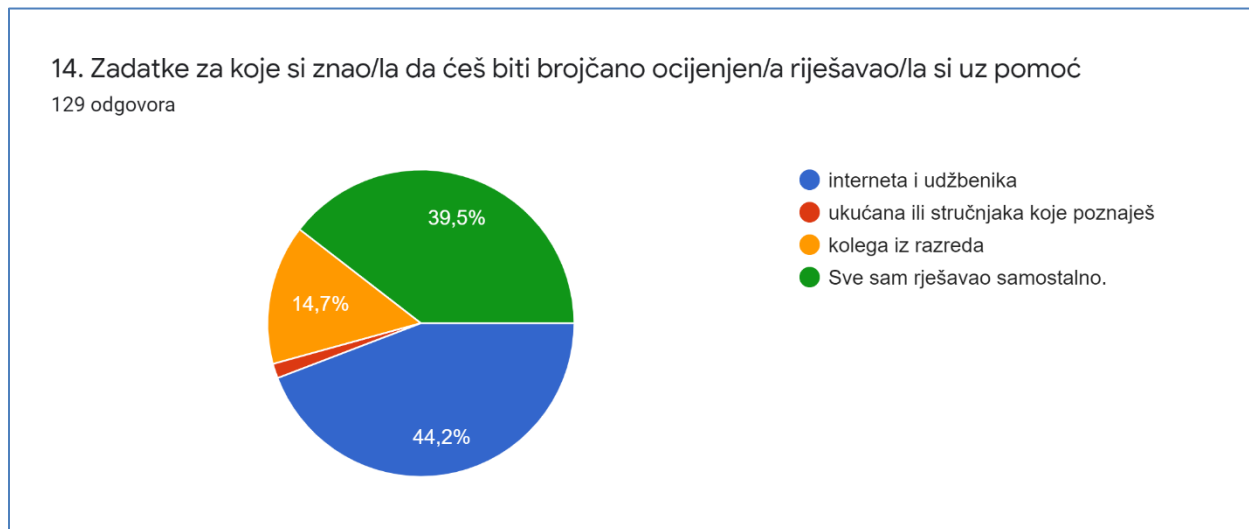
Otpriblike trećina učenika je koristila nedopuštena sredstva pri izvršavanju zadataka za koje su znali da će biti brojčano ocijenjeni.

13. Na koji broj predmeta se odnosi uporaba nedopuštenih sredstava iz prethodnog pitanja?

129 odgovora

Zadatke za koje su znali da će biti brojčano ocijenjeni učenici su najviše rješavali uz pomoć interneta i udžbenika 57 (44,2%). Njih 51 (39,5%) izjavilo je da su sve rješavali samostalno.

ZAKLJUČAK

Učenici su u velikom postotku zadovoljni nastavom na daljinu iz čega možemo zaključiti da je iznađeno najbolje moguće rješenje s obzirom na nenadanu situaciju u kojoj smo se svi zajedno našli – i nastavnici i učenici. Dvije trećine ispitanika zadovoljno je ocjenama koje su dobili tijekom nastave na daljinu i smatraju da bi iste takve ocjene dobili i u klasičnoj učionici. Nastavnici su vrednovali učenike koristeći različite načine provjeravanja znanja. Učenici najmanje vole i najveći stres im izazivaju online platforme koje omogućuju nadzor učenika. Nešto više od 60% ispitanika koristilo je nedopuštena sredstva pri izvršavanju zadataka bilo da se radilo o formativnom ili sumativnom vrednovanju. Kao razlog korištenja nedopuštenih sredstava najčešće navode da su proučili nastavne materijale, ali nisu znali odgovore. Na osnovu istraživanja zaključila sam da je vrednovanje u nastavi na daljinu jedan od najvećih izazova i njezin najkompleksniji dio te da je kod učenika potrebno razvijati svijest o važnosti samostalnog rada koji će im omogućiti stjecanje za budućnost potrebnih znanja i vještina. Na nastavnicima je da učenicima pruže potporu na tom putu kroz kvalitetno formativno vrednovanje u virtualnoj učionici.